

PARLAMENTUL EUROPEAN: PROCEDURA ELECTORALĂ

Procedurile pentru alegerea Parlamentului European sunt reglementate atât de legislația europeană, care definește normele comune pentru toate statele membre, cât și de dispoziții naționale specifice, care variază de la un stat membru la altul. Dispozițiile comune stabilesc principiul reprezentării proporționale, norme privind pragurile și anumite incompatibilități cu mandatul de deputat în Parlamentul European. Numeroase alte chestiuni importante, precum sistemul electoral utilizat și numărul circumscripțiilor, sunt reglementate de legislațiile naționale.

TEMEI JURIDIC

- Articolul 14 din [Tratatul privind Uniunea Europeană](#) (TUE);
- Articolele 20, 22 și 223 din [Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene](#) (TFUE) și articolul 39 din Carta drepturilor fundamentale a UE.
- [Actul din 20 septembrie 1976](#) privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, modificat ultima dată prin [Decizia 2018/994 \(UE, Euratom\) a Consiliului](#) din 13 iulie 2018.

NORME COMUNE

A. Principii

Tratatele fondatoare ([1.1.1](#)) prevedeau că deputații în Parlamentul European vor fi numiți inițial de parlamentele naționale, stipulând însă alegerea prin vot universal direct. Această prevedere a fost pusă în aplicare de către Consiliu înainte de primele alegeri directe din 1979 prin Actul din 20 septembrie 1976 privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct (Actul electoral din 1976). Acest act a schimbat complet statutul instituțional al Parlamentului European și a pus bazele unei Uniuni Europene mai democratice.

În 1992, Tratatul de la Maastricht ([1.1.3](#)) a prevăzut că alegerile trebuie să se desfășoare în conformitate cu o procedură uniformă și că Parlamentul European ar trebui să elaboreze o propunere în acest sens, pe care Consiliul să o adopte cu unanimitate. Deoarece Consiliul nu a reușit însă să se pună de acord asupra niciunei propuneri, Tratatul de la Amsterdam a introdus posibilitatea de a stabili „principii comune”. Actul din 1976 a fost modificat în consecință prin [Decizia 2002/772/CE, Euratom a Consiliului din 25 iunie și 23 septembrie 2002](#), care a introdus principiile reprezentării proporționale și o serie de incompatibilități între mandatele naționale și cele europene.

Ultimele modificări ale Actului electoral din 1976 au fost adoptate prin [Decizia \(UE, Euratom\) 2018/994 a Consiliului din 13 iulie 2018](#), care include dispoziții privind posibilitatea unor metode diferite de vot (vot anticipat, electronic, prin internet și vot prin corespondență), privind pragurile, privind protecția datelor cu caracter personal, privind sancționarea „votului dublu” în legislația națională, privind votul în țări terțe

și privind posibilitatea de a se asigura vizibilitatea partidelor politice europene pe buletinele de vot.

Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona ([1.1.5](#)), dreptul de a vota și de a candida la alegeri a devenit un drept fundamental (articolul 39 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene).

B. Aplicare: dispozițiile comune în vigoare

1. Dreptul resortisanților străini de a vota și de a candida

În temeiul articolului 22 alineatul (2) din TFUE, „orice cetățean al Uniunii care își are reședința într-un stat membru și care nu este resortisant al acestuia are dreptul de a alege și de a fi ales la alegerile pentru Parlamentul European în statul membru în care își are reședința”. Normele de punere în aplicare a acestui drept au fost adoptate prin [Directiva 93/109/CE a Consiliului](#), modificată ultima dată prin [Directiva 2013/1/UE a Consiliului](#), care, la articolul 6, prevede că „orice cetățean al Uniunii care are reședința într-un stat membru fără a fi resortisant al acestuia și care, prin efectul unei hotărâri judecătorești individuale sau al unei decizii administrative, cu condiția ca aceasta din urmă să poată face obiectul unor căi de atac, a fost decăzut din dreptul de a fi ales, fie în temeiul dreptului statului membru de reședință, fie al dreptului statului membru de origine, este exclus de la exercitarea acestui drept în statul membru de reședință în cazul alegerilor pentru Parlamentul European”.

2. Sistemul electoral

În conformitate cu Actul electoral din 1976 modificat, alegerile europene trebuie să se bazeze pe principiul reprezentării proporționale și să utilizeze fie sistemul listelor, fie votul unic transferabil. De asemenea, statele membre pot să autorizeze votul pe baza unui sistem de liste de preferință.

Pe lângă pragul minim voluntar pentru distribuirea mandatelor de până la 5 % din voturile valabile exprimate la nivel național, modificările recente aduse Actului electoral din 1976, adoptate prin [Decizia \(UE, Euratom\) 2018/994 a Consiliului](#), stabilesc un prag minim obligatoriu de 2 % până la 5 % pentru circumscripțiile cu mai mult de 35 de locuri (inclusiv statele membre cu o singură circumscripție) în statele membre în care se folosește sistemul de liste. Statele membre vor trebui să respecte această cerință în timp util pentru alegerile din 2024, cel târziu.

În virtutea acestei decizii, statele membre pot prevedea și posibilități de vot anticipat, vot prin corespondență și vot electronic și prin internet. În acest caz, statele membre trebuie să asigure în mod special fiabilitatea rezultatului, secretul votului și protecția datelor cu caracter personal.

3. Incompatibilități

În temeiul articolului 7 din Actul electoral din 1976, așa cum a fost modificat prin [Decizia 2002/772/CE, Euratom](#) a Consiliului, funcția de deputat în Parlamentul European este incompatibilă cu cea de membru al guvernului unui stat membru, membru al Comisiei, judecător, avocat-general sau grefier al Curții de Justiție, membru al Curții de Conturi, membru al Comitetului Economic și Social European, membru al comitetelor sau al organismelor create în conformitate cu tratatele în scopul gestionării fondurilor Uniunii sau al desfășurării unei sarcini administrative directe permanente, membru al Consiliului de administrație, al Comitetului de direcție

sau angajat al Băncii Europene de Investiții și funcționar sau agent activ al instituțiilor Uniunii Europene sau al organismelor specializate atașate acestora. Au fost adăugate incompatibilități suplimentare cu funcția de membru al Comitetului European al Regiunilor (în 1997), precum și cu cea de membru al Comitetului executiv al Băncii Centrale Europene, de Ombudsman al Uniunii Europene și, în special, de membru al unui parlament național (în 2002).

ASPECTE CARE FAC OBIECTUL DISPOZIȚIILOR NAȚIONALE

Pe lângă aceste norme comune, aspectele electorale sunt reglementate de dispoziții naționale, care diferă uneori semnificativ; astfel, sistemul electoral poate fi considerat a fi un sistem electoral polimorf.

A. Sistemul electoral și pragurile

Toate statele membre sunt obligate să utilizeze un sistem bazat pe principiul reprezentării proporționale. Pe lângă pragul voluntar pentru distribuirea mandatelor de până la 5 % din voturile valabile exprimate la nivel național, [Decizia \(UE, Euratom\) 2018/994 a Consiliului](#) a stabilit un prag minim obligatoriu de 2 % până la 5 % pentru circumscripțiile cu mai mult de 35 de locuri (inclusiv statele membre cu o singură circumscripție). Această cerință trebuie îndeplinită până cel târziu înaintea alegerilor europene din 2024.

În prezent, următoarele state membre aplică praguri: Franța, Belgia, Lituania, Polonia, Slovacia, Cehia, România, Croația, Letonia și Ungaria (5 %); Austria, Italia și Suedia (4 %); Grecia (3 %) și Cipru (1,8 %). Celelalte state membre nu aplică niciun prag, deși Germania a încercat să facă acest lucru, însă în două decizii din [2011](#) și [2014](#), Curtea Constituțională germană a declarat pragurile pentru alegerile europene ale Germaniei existente la momentul respectiv (care au fost inițial de 5 %, apoi de 3 %) drept neconstituționale.

B. Limitele circumscripțiilor

La alegerile europene, majoritatea statelor membre funcționează ca o circumscripție unică. Totuși, patru state membre (Belgia, Irlanda, Italia și Polonia) și-a împărțit teritoriul național în mai multe circumscripții regionale.

C. Dreptul la vot

Vârsta minimă la care se poate vota este de 18 ani în majoritatea statelor membre, cu excepția Austriei, Belgiei, Germaniei și Maltei, unde această vârstă este de 16 ani, și a Greciei, unde este de 17 ani.

Votul este obligatoriu în patru state membre (Belgia, Bulgaria, Luxemburg și Grecia): obligația de a vota vizează atât cetățenii acestor state, cât și cetățenii UE înregistrați care nu sunt resortisanți ai statului respectiv.

1. Votul resortisanților străini în țara gazdă

Orice cetățean al Uniunii care își are reședința într-un stat membru și care nu este resortisant al acestuia are dreptul de a vota la alegerile pentru Parlamentul European în statul membru în care își are reședința, în aceleași condiții ca și resortisanții aceluși stat (articolul 22 din TFUE). Totuși, conceptul de reședință diferă încă de la un stat membru la altul. Anumite state (de exemplu Estonia, Franța, Germania, Polonia, România și

Slovenia) impun ca alegătorii să își aibă domiciliul sau reședința stabilă pe teritoriul electoral, altele (de exemplu Cipru, Danemarca, Grecia, Irlanda, Luxemburg, Slovacia și Suedia) le impun să locuiască în mod obișnuit acolo, iar altele (de exemplu Belgia și Cehia) cer ca alegătorii să fie înscrși în registrul de evidență a populației. Pentru a putea vota în anumite state (de exemplu Cipru), cetățenii UE trebuie să îndeplinească și condiția unei perioade minime de reședință pe teritoriul statului respectiv. În toate statele membre resortisanții din alte țări ale UE au obligația de a se înscrie la vot înainte de ziua alegerilor. Termenele de înscriere variază semnificativ de la un stat membru la altul.

2. Votul resortisanților străini în țara lor de origine

Aproape toate statele membre permit votul în străinătate la alegerile europene. În unele state membre alegătorii trebuie să se înscrie la autoritățile lor electorale naționale pentru a putea vota din străinătate prin corespondență sau la ambasadă ori consulat. În alte state membre voturile prin corespondență se pot efectua la ambasade sau la consulate. În unele state membre dreptul de a vota în străinătate se acordă numai cetățenilor care locuiesc într-un alt stat membru (de exemplu în Bulgaria și Italia). Pe lângă aceasta, în majoritatea statelor membre există dispoziții speciale pentru personalul diplomatic și militar trimis în străinătate.

Faptul că anumiți resortisanți străini pot vota atât în țara gazdă, cât și ca cetățeni în țara de origine ar putea genera abuzuri, respectiv votul dublu, care constituie o infracțiune în unele state membre. În acest sens, modificările recente aduse Actului electoral din 1976, adoptate prin [Decizia \(UE, Euratom\) 2018/994 a Consiliului](#), impun statelor membre să se asigure că votul dublu la alegerile pentru Parlamentul European face obiectul unor sancțiuni eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.

D. Dreptul de a candida

Dreptul de a candida la alegerile pentru Parlamentul European în orice alt stat membru de reședință este, de asemenea, o formă a aplicării principiului nediscriminării între cetățeni și resortisanți străini și corolarul dreptului la liberă circulație și ședere pe teritoriul Uniunii Europene. Orice persoană care este cetățean al Uniunii și care, fără a avea cetățenia statului membru de reședință, îndeplinește condițiile de care depinde dreptul de a fi ales al resortisanților săi, în conformitate cu legislația statului membru respectiv, are dreptul de a fi ales în cadrul alegerilor pentru Parlamentul European în statul membru de reședință, dacă nu este decăzută din aceste drepturi (articolul 3 din [Directiva 93/109/CE a Consiliului](#)).

În afara cerinței privind calitatea de cetățean al unui stat membru, comună tuturor statelor membre, condițiile diferă de la o țară la alta. Nimeni nu poate fi candidat în mai mult de un stat membru în timpul aceluiași alegeri (articolul 4 din [Directiva 93/109/CE a Consiliului](#)). Vârsta minimă pentru a candida la alegeri este de 18 ani în majoritatea statelor membre, cu excepția Belgiei, Bulgariei, Ciprului, Cehiei, Estoniei, Irlandei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei și Slovaciei (21 de ani), a României (23 de ani) și a Italiei și Greciei (25 de ani).

E. Candidaturi

În anumite state membre, doar partidele și organizațiile politice pot depune candidaturi. În alte state membre candidaturile pot fi depuse dacă întrunesc un anumit

număr de semnături sau grupează un anumit număr de alegători, iar în anumite cazuri este necesară depunerea unei garanții.

[Decizia \(UE\) 2018/937 a Consiliului European](#) din 28 iunie 2018 de stabilire a componenței Parlamentului European stabilește modalitatea în care locurile în Parlamentul European prevăzute la articolul 14 alineatul (2) din TUE trebuie repartizate, aplicând principiul „proportionalității descrescătoare” ([1.3.3](#)).

F. Datele alegerilor

În temeiul articolelor 10 și 11 din Actul din 1976, așa cum a fost modificat, alegerile pentru Parlamentul European au loc în aceeași perioadă, care începe într-o joi dimineață și se încheie duminica următoare; data și orele exacte sunt stabilite de fiecare stat membru. În 1976, Consiliul, hotărând cu unanimitate, în urma consultării Parlamentului European, a stabilit perioada electorală pentru primele alegeri din 1979. Alegerile care au avut loc după 1979 s-au desfășurat în perioada corespunzătoare pe parcursul ultimului an al perioadei de cinci ani menționate la articolul 5 din Actul electoral ([1.3.1](#)).

În ceea ce privește alegerile din 2014, prin Decizia din 14 iunie 2013 Consiliul a deplasat datele, stabilite inițial în iunie, în perioada 22-25 mai, pentru a evita suprapunerea cu vacanța de Rusalii, aplicând următoarele dispoziții de la articolul 11: „În cazul în care organizarea de alegeri [...] în cursul perioadei în cauză se dovedește imposibilă, Consiliul, hotărând în unanimitate după consultarea Parlamentului European, stabilește, cu cel puțin o lună înainte de sfârșitul perioadei de cinci ani menționate la articolul 5, o altă perioadă pentru alegeri care se poate situa cel mai devreme la două luni înainte sau cel mai târziu la o lună după perioada fixată conform dispozițiilor paragrafului precedent”. Alegerile următoare trebuie să aibă loc în perioada corespunzătoare pe parcursul ultimului an al perioadei de cinci ani (articolul 11 din Actul din 1976). În consecință, alegerile din 2019 au avut loc în perioada 23-26 mai. [Alegerile pentru Parlamentul European din 2024](#) au avut loc în perioada 6-9 iunie.

G. Opțiunea alegătorilor de a schimba ordinea candidaților pe listele electorale

În cea mai mare parte a statelor membre, alegătorii pot exprima voturi preferențiale pentru a schimba ordinea numelor de pe listă. În șase state membre (Germania, Spania, Franța, Portugalia, Ungaria și România) listele sunt însă închise (nu există posibilitatea voturilor preferențiale). În Malta și Irlanda, alegătorii ordonează candidații în ordinea preferințelor (votul unic transferabil).

H. Ocuparea locurilor devenite vacante în cursul unui mandat electoral

În anumite state membre, locurile devenite vacante sunt alocate primilor candidați nealeși de pe aceeași listă (eventual după ajustare, în funcție de voturile obținute de candidați). În alte state membre, locurile vacante se alocă supleanților, iar dacă nu există supleanți, criteriul decisiv este ordinea candidaților pe liste. În unele state membre, deputații în PE au dreptul de a reveni în Parlamentul European după ce motivul plecării lor nu mai este valabil.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Începând cu anii 1960, Parlamentul European și-a exprimat în mod repetat opinia cu privire la aspectele legate de legislația electorală și a prezentat propuneri în conformitate cu articolul 138 din Tratatul CE (actualul articol 223 din TFUE). Lipsa unei proceduri cu adevărat uniforme în ceea ce privește alegerile pentru Parlamentul European ilustrează cât este de dificilă armonizarea diferitelor tradiții naționale. Posibilitatea oferită prin Tratatul de la Amsterdam de adoptare a unor principii comune a permis doar parțial depășirea acestor dificultăți. Dezideratul menționat la articolul 223 din TFUE, de a adopta o procedură uniformă, care să necesite aprobarea Parlamentului European, nu a fost încă realizat. Eforturile constante ale Parlamentului de a moderniza și de a „europeniza” procedura electorală comună au avut ca rezultat, în 1997, propunerea pentru o procedură electorală uniformă; conținutul său a fost inclus în Decizia Consiliului din 2002. Parlamentul European a adoptat la 11 noiembrie 2015 o [rezoluție](#) referitoare la reforma legislației electorale a Uniunii Europene. Inițiativa legislativă a Comisiei pentru afaceri constituționale a propus modificări ale Actului electoral din 1976, cu scopul de a face alegerile europene mai democratice și de a crește participarea publicului la procesul electoral. Modificările propuse de Parlament au fost parțial acceptate și încorporate în Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului din 13 iulie 2018. Consiliul nu a putut însă ajunge la un acord cu privire la propunerea Parlamentului de a crea o circumscripție comună și de a numi candidați cap de listă pentru postul de Președinte al Comisiei.

În urma rezoluției sale din 7 februarie 2018 referitoare la componența Parlamentului European, Parlamentul a votat pentru reducerea numărului său de locuri de la 751 la 705 după ieșirea Regatului Unit din UE și pentru redistribuirea unora dintre locurile care urmează să devină vacante în urma Brexitului între statele membre care sunt ușor subreprezentate ([1.3.3](#)). La 13 septembrie 2023, Parlamentul European a adoptat o rezoluție prin care aprobă proiectul de decizie a Consiliului European de creștere a numărului de locuri în Parlamentul European pentru alegerile din 2024, de la 705 la 720.

La 22 noiembrie 2012, Parlamentul European a adoptat o [rezoluție](#) prin care îndeamnă partidele politice europene să numească candidați pentru postul de Președinte al Comisiei în timpul alegerilor din 2014 pentru a întări atât legitimitatea politică a Parlamentului, cât și a Comisiei. Aceste dispoziții au fost puse în aplicare înainte de alegerile din 2014 și, pentru prima dată, candidați cap de listă au participat la aceste alegeri. În cele din urmă, în urma alegerilor din 2014, unul dintre acești candidați, Jean-Claude Juncker, a fost ales Președinte al Comisiei la 22 octombrie 2014 de către Parlamentul European. În [decizia sa din 7 februarie 2018](#) privind revizuirea Acordului-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană, Parlamentul a declarat că este gata să respingă orice candidat la funcția de Președinte al Comisiei care nu este numit în calitate de [candidat cap de listă](#) („Spitzenkandidat”) al unui partid politic european în perspectiva alegerilor europene din 2019; însă după alegerile din 2019, Ursula von der Leyen, care nu a fost Spitzenkandidat, a fost aleasă Președintă a Comisiei. La 22 noiembrie 2023, plenul Parlamentului a votat [propuneri de modificare a tratatelor](#), inclusiv o revizuire generală a modului în care este aleasă Comisia.

În 2003 s-a creat un sistem de finanțare a partidelor politice europene care permite și înființarea unor fundații politice ([1.3.3](#)) la nivelul UE. Regulamentul (CE) nr. 2004/2003

a fost abrogat și înlocuit de [Regulamentul \(UE, Euratom\) nr. 1141/2014](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene. Regulamentul din 2014 a fost modificat ca urmare a [rezoluției Parlamentului din 15 iunie 2017](#) referitoare la finanțarea partidelor politice și a fundațiilor politice la nivel european. În rezoluție, au fost evidențiate deficiențe în ceea ce privește nivelul de cofinanțare și posibilitatea ca deputații în Parlamentul European să se afilieze la mai multe partide, pentru a garanta că banii publici sunt folosiți în mod convenit la finanțarea partidelor și fundațiilor politice europene prin [Regulamentul \(UE, Euratom\) 2018/673](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 3 mai 2018.

Comunicarea online poate crea riscuri pentru procesele electorale și democrație, după cum au demonstrat evenimentele recente (manipularea datelor personale în context electoral). Pentru a preveni utilizarea ilegală a datelor cu caracter personal, au fost apoi adoptate noi modificări la Regulamentul din 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene [[Regulamentul \(UE, Euratom\) 2019/493](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 25 martie 2019 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1141/2014 în ceea ce privește o procedură de verificare cu privire la încălcări ale normelor privind protecția datelor cu caracter personal în contextul alegerilor pentru Parlamentul European]. Noile norme convenite de Parlament și de Consiliu sunt concepute pentru a proteja procesul electoral de campaniile online de dezinformare care folosesc abuziv datele cu caracter personal ale alegătorilor, și permit impunerea de sancțiuni financiare pentru partidele și fundațiile politice europene care influențează sau încearcă să influențeze în mod deliberat rezultatul alegerilor europene, profitând de încălcările normelor de protecție a datelor.

În plus, în urma rezoluției Parlamentului din 15 iunie 2017 referitoare la platformele online și piața unică digitală, în care acesta a invitat Comisia să analizeze posibilitatea unei intervenții legislative pentru a limita difuzarea de conținut fals, Comisia a publicat, în aprilie 2018, o [comunicare](#) intitulată „Combaterea dezinformării online: o abordare europeană” și a propus un [Cod de bune practici](#) la nivelul UE, care a fost semnat de trei platforme online în septembrie 2018. [Planul de acțiune al Comisiei din decembrie 2018 împotriva dezinformării](#) îndeamnă platformele online, printre altele, să-și pună în aplicare rapid și efectiv angajamentele și să se concentreze asupra acțiunilor urgente pentru alegerile europene, inclusiv ștergerea conturilor false, etichetarea mesajelor difuzate de „boți” și cooperarea cu verificatorii veridicității informațiilor și cu cercetătorii pentru a depista dezinformarea și a spori vizibilitatea conținutului care a fost verificat. În perioada premergătoare alegerilor europene din mai 2019, Comisia a solicitat celor trei platforme semnatare ale Codului de bune practici să [raporteze lunar](#) cu privire la acțiunile pe care le întreprind pentru a îmbunătăți controlul plasării anunțurilor publicitare, a asigura transparența publicității politice și tematice și a combate conturile false și utilizarea rău intenționată a boților.

În [rezoluția](#) sa din 26 noiembrie 2020 referitoare la bilanțul alegerilor europene, Parlamentul a recomandat ca următoarele aspecte să fie examinate pentru a îmbunătăți procesul electoral european, în special în cadrul Conferinței privind viitorul Europei:

- noi metode de votare de la distanță pentru cetățeni în timpul alegerilor europene, în împrejurări speciale sau excepționale;
- norme comune de admitere a candidaților la alegeri și norme comune privind campaniile și finanțarea;
- standarde armonizate pentru drepturile de a alege și de a fi ales în toate statele membre ale UE, inclusiv o reflecție asupra reducerii la 16 ani a vârstei minime a alegătorilor în toate statele membre;
- dispoziții privind perioadele de absență a deputaților, de exemplu în cazul concediului de maternitate, al concediului pentru creșterea copilului sau al unei boli grave.

Parlamentul a invitat statele membre să garanteze că toți cetățenii lor cu drept de vot, inclusiv cetățenii UE care trăiesc în afara țării lor de origine, persoanele fără adăpost și deținuții care beneficiază de un astfel de drept conform legislației naționale, își pot exercita acest drept.

În urma raportului din 15 iunie 2023 al Comisiei de anchetă pentru examinarea utilizării Pegasus și a altor programe de spionaj echivalente (Comisia PEGA), Parlamentul a adoptat [recomandarea](#) sa prin care invită Comisia să înființeze un grup operativ special, care să implice comisiile electorale naționale, dedicat protejării alegerilor europene din 2024 în întreaga Uniune. Totuși, aceasta nu a primit un răspuns din partea Comisiei.

REFORMA ACTULUI ELECTORAL EUROPEAN

Prin [poziția](#) sa din 3 mai 2022 referitoare la propunerea de regulament al Consiliului privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, Parlamentul a lansat o reformă a Actului electoral european, urmărind să transforme cele 27 de alegeri separate și normele divergente care le guvernează într-un singur scrutin european cu standarde minime comune. În cadrul sistemului propus de Parlament, fiecare votant va avea două voturi: unul pentru a alege deputați în PE în circumscripțiile naționale și unul într-o circumscripție la nivelul UE de 28 de locuri suplimentare. Pentru a asigura echilibrul geografic în cadrul listelor electorale, statele membre ar urma să fie împărțite în trei grupuri, în funcție de populație. Listele vor fi completate proporțional cu candidații selectați din aceste grupuri. Listele de candidați la nivelul întregii Uniuni ar urma să fie transmise de entități electorale europene, cum ar fi coalițiile de partide politice naționale și/sau asociațiile naționale de alegători sau partidele politice europene.

Printre celelalte propuneri se numără:

- stabilirea zilei de 9 mai ca zi europeană comună de vot;
- dreptul de a candida la alegeri pentru toți europenii în vârstă de cel puțin 18 ani;
- un prag electoral obligatoriu de cel puțin 3,5 % pentru circumscripțiile mari de cel puțin 60 de locuri;
- acces egal la alegeri pentru toți cetățenii, inclusiv pentru cei cu dizabilități, și opțiunea votului prin corespondență;

- egalitatea de gen obligatorie prin liste pe care figurează alternativ candidați femei și bărbați („liste-fermoar”) sau cote;
- dreptul cetățenilor de a vota pentru Președintele Comisiei în cadrul unui sistem de „candidați-cap de listă” (Spitzenkandidaten) pe liste la nivelul Uniunii.

Ar urma să fie creată o nouă autoritate electorală europeană care să supravegheze procesul și să asigure respectarea noilor norme.

Așa cum se prevede la [articolul 223 din TFUE](#), inițiativa legislativă a Parlamentului ar trebui să fie aprobată în unanimitate de Consiliu. Textul ar urma să revină apoi în Parlament pentru a obține aprobarea deputaților europeni, înainte de a fi aprobat de toate statele membre în conformitate cu cerințele lor constituționale individuale. Negocierile cu Consiliul ar începe după ce statele membre și-au adoptat pozițiile.

Proiectul de act legislativ este în prezent analizat de Consiliu în configurația sa Afaceri Generale. Acesta [a organizat](#) o primă dezbatere de orientare cu privire la propunere la 18 octombrie 2022. Rezervele identificate de unele state membre se referă la propunerile privind o circumscripție la nivelul UE bazată pe liste transnaționale și la elementele propunerii care implică o armonizare a sistemului electoral utilizat la alegerile europene.

Pablo Abril Marti / Mariusz Maciejewski
07/2024